

med dem ville kunne føre til det forønskede Resultat.

Ordføreren for Forslagsstillerne (P. G. C. Jensen): Det forholder sig fuldkommen rigtigt, som den højtærede Minister bemærkede, at man ikke ved at vedtage dette Ændringsforslag raader Bod paa en Skavank, om jeg saa maa sige, som hele Forslaget om Tilvejebringelse af en Del af Laanesummerne gennem Kreditforeningerne har, nemlig at det vil være en overordentlig dyr Maade for Statskassen at ordne sig paa. Det ved jeg meget vel, men det har ikke kunnet undgaas, thi der er efter Lovforslaget ikke nogen som som helst anden Vej for Ministeren at gaa end enten at tage Pengene ud af Statskassen, altsaa af den almindelige Beholdning, eventuelt af de Skatter, som Befolkningen udreder, eller at tage dem gennem Kreditforeningerne. Den Bemyndigelse, som Lovforslaget, som det foreligger, indeholder, gaar jo kun ud paa, at Ministeren kan henvende sig til Kreditforeningerne, den gaar ikke ud paa, at han skal kunne optage Statslaan, en Udvej, han i øvrigt ogsaa selv tidligere har erkendt for at være uhensigtsmæssig, hvad jeg for mit Vedkommende ganske tiltræder. Jeg er nu gaaet ud fra, at det maatte anses for at være slaaet fuldkommen fast gennem Afstemningen i begge Rigsdagens Ting, at man skulde benytte Kreditforeningerne, det har jeg ikke kunnet tænke paa at faa forandret. Der er jo en saa stor Majoritet, som vil det paa den Maade, at det ikke er faldet mig ind at tro, at jeg skulde kunne bøje den eller faa den til at indse, at det bliver overordentlig dyrt. Altsaa dette Punkt har jeg maattet lade ligge, simpelt hen af den Grund, at jeg ikke har kunnet røre derved, men man skal nok faa at se, at det bliver en overordentlig bekostelig Udvej, forholdsvis mener jeg. Det vil koste overordentlig meget; Statskassen vil komme til at betale baade Indskuddene til Kreditforeningen, det Bidrag, der skal ydes til Bestyrelsen, Administrationsomkostningerne, Kursforskellen o. s. v. Man vil sikkert faa at føle, at billigt er det i alt Fald ikke.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Det stillede Ændringsforslag (se foran) vedtoges uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derefter til Forhandling.

Jørgensen: Inden det foreliggende Lovforslag forlader dette Ting, vil jeg gerne med et Par Ord understrege den Kendsgerning, at Socialdemokratiet i Spørgsmaalet om Ejendomslodder eller Fæstelodder har indtaget en Stilling, som er i stærk Modstrid med de Læresætninger, det ellers forfægter. Socialdemokratiets første og vigtigste Læresætning lyder jo saaledes: Arbejdet er Kilden til al Rigdom; Udbyttet bør tilfalde den, der arbejder. Men naar nu Socialdemokratiet stiller Forslag om, at Arbejderne ikke skulde have disse Lodder som Ejendom, men derimod som Fæste, vil et saadant Forslag, om det bliver ophøjet til Lov, betyde en meget væsentlig Føringelse af det Udbytte, Arbejderen nu har af sit Arbejde. Sagen er jo nemlig den, at Landejendomme, som blive drevne godt — og det gælder jo ganske særlig saadanne smaa Ejendomme, som her er Tale om — give et dobbelt Udbytte, nemlig dels det egentlige Driftsudbytte og dels den Værdiforøgelse, Ejendommen faar ved, at den bliver bragt ind under højere Kultur. Og at dette sidste Udbytte kan blive meget betydeligt, skal jeg tillade mig at nævne et Eksempel paa. Der var en Landarbejder, som for nogle Aar siden købte en Lod, som han gav 2,000 Kr. for. Han opførte paa den nogle ret tarvelige Bygninger, som kostede ham 1,800 Kr., saaledes at Ejendommen stod ham i i alt 3,800 Kr. Siden den Tid har han ved sit personlige Arbejde, sin personlige Flid forbedret Bygningerne meget betydeligt, han har drænet Jorden, og han har i det hele taget gennemført en Drift, som har bragt denne Ejendom op til en meget høj Kultur, saa at han nu i dette Øjeblik kan faa 5,500 Kr. for den. Det vil altsaa sige, at han foruden Driftsudbyttet har haft et Udbytte, som bestaar i en opsamlet Kapital af 1,700 Kr., der nu indestaar i hans Ejendom. Hvis det nu ikke havde været Ejendom, havde han tabt disse 1,700 Kr., og det er navnlig det, jeg vil tillade mig at understrege, at medens Socialdemokratiet ellers altid hævder, at det er deres Ønske, at Arbejderne skulde have det størst mulige og det fulde Udbytte af deres Arbejde, gælder dette i alt Fald ikke i dette Tilfælde for Landarbejderes Vedkommende.

Johnsen: Den gældende Lov om Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbej-